

Na 40 jaar lang geen
tariefsverhoging noch indexering
Zetten veel tolken nu
de tering naar de nering

Dekker
de tolken
indexaties
de tolken
icaties

**GEEN
GERECHTIGHEID**

EVERYONE CHARGED
WITH A CRIMINAL OFFENCE
HAS THE RIGHT TO BE INFORMED
IN A LANGUAGE THEY UNDERSTAND
AND THE RIGHT
TO AN INTERPRETER

Article 6.3
European Convention
on Human Rights

SP-ENQUÊTE REGISTERTOLKEN EN -VERTALERS

Er dreigen juridische ongelukken te ontstaan omdat er slecht met de tolken en vertalers in Nederland wordt omgegaan. In een enquête die de SP heeft afgenomen onder deze beroepsgroep geeft maar liefst 94 procent aan dat door het beleid van dit kabinet de kwaliteit van hun werk onder druk komt te staan. Toch dreigt door aanbestedingen en marktwerking de situatie de komende jaren te verergeren. Hoe kijken de registertolken en -vertalers hier zelf naar?

Tolken en vertalers werken vaak op de achtergrond in ons land maar hebben een cruciale rol. Wanneer je de Nederlandse taal niet voldoende spreekt is het belangrijk dat je woorden goed worden uitgelegd wanneer je bijvoorbeeld op het politiebureau of de rechtbank moet verschijnen. Maar tolken en vertalers zijn ook cruciaal bij het afluisteren van verdachten die niet Nederlands spreken. Als hierbij de kwaliteit van het tolk- en vertaalwerk onvoldoende is en er fouten worden gemaakt, dan zijn de gevolgen soms niet te overzien. Kortom: tolken en vertalers doen hun werk vaak op de achtergrond, maar zijn cruciaal.

Toch zijn er grote zorgen over de waardering en de erkenning van dit belangrijke werk van de tolken en vertalers. Vanaf 2021 worden de diensten van tolken en vertalers namelijk aanbesteed via marktwerking. Uit deze enquête blijkt dat hier totaal geen draagvlak voor is onder de beroepsgroep: 90 procent is tegen deze aanbestedingen. Opnieuw wordt een specialistische en cruciale beroepsgroep aan de vrije markt overgelaten, terwijl dat helemaal niet nodig is. Verder is er veel onvrede over de tarieven en zijn er zorgen over de kwaliteit. De enquête onderschrijft dit.

In deze enquête laat de SP de tolken en vertalers aan het woord:

- 98 procent van de registertolken en -vertalers waarschuwt voor juridische ongelukken door het huidige beleid.
- 96 procent van de registertolken en -vertalers meent dat de plannen voor de tolken en vertaaldiensten de rechtsstaat onder druk zetten.
- De registertolken en -vertalers zien geen heil in aanbestedingen en marktwerking. Maar liefst 91 procent denkt dat dit geen oplossing is voor de huidige problemen. 90 procent van de registertolken en -vertalers vreest juist problemen als gevolg van marktwerking en aanbestedingen.
- De registertolken en -vertalers geven minister Grapperhaus als rapportcijfer een 1,4 op een schaal van 0 tot 10.
- Slechts één registertolk/-vertaler vindt de vergoedingen eerlijk. Maar liefst 97 procent van de registertolken en -vertalers vindt de vergoedingen voor hun werk niet eerlijk of zelfs 'helemaal niet eerlijk'.
- De huidige vergoedingen dwingen registertolken en -vertalers ver van huis te werken, wat de kosten voor de overheid opstuwt. Maar liefst 19 procent werkt altijd ver van huis, 21 procent vaak en nog eens 14 procent regelmatig.
- Registertolken en -vertalers zien de kwaliteit van hun eigen werk onder druk staan. 94 procent van de registertolken en -vertalers is het helemaal eens met de stelling dat 'door het huidige beleid de kwaliteit van het werk van tolken en vertalers onder druk staat'.

De resultaten van deze enquête zullen onder de aandacht worden gebracht van de minister van Justitie en Veiligheid, die gevraagd zal worden op deze duidelijke en eensgezinde opstelling van de tolken en vertalers te reageren.

Michiel van Nispen, Tweede Kamerlid voor de SP

1 Bent u een registertolk of registervertaler?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Registertolk	27,14%	130
Registervertaler	20,04%	96
Beide	49,90%	239
Anders, namelijk	2,92%	14

2 Hoe lang doet u dit werk al?

	Percentage reactie	Aantal reacties
< 2 jaar	4,80%	23
2 - 5 jaar	8,56%	41
5-10 jaar	13,78%	66
>10 jaar	72,86%	349

3 Hoeveel dagen per week verricht u dit werk gemiddeld?

	Percentage reactie	Aantal reacties
5+	29,89%	142
5	24,21%	115
4	15,79%	75
3	12,00%	57
2	7,16%	34
1	10,95%	52

4 Zou u liever meer of minder tolken en/of vertalen?*

	Percentage reactie	Aantal reacties
Meer	51,57%	247
Minder	7,72%	37
Gelijk	36,12%	173
Weet niet/geen antwoord	4,59%	22

* Uit de antwoorden bij deze vraag blijkt dat ongeveer de helft van de tolken en vertalers bereid is om meer te werken. Deze vraag ontkracht het mogelijke geluid dat er een algemeen tekort aan tolken en vertalers zou zijn.

5 Vindt u de vergoeding van de overheid voor uw werkzaamheden eerlijk?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Heel eerlijk	0,00%	0
Eerlijk	0,21%	1
Neutraal	0,84%	4
Niet eerlijk	16,32%	78
Helemaal niet eerlijk	80,54%	385
Weet niet/geen antwoord	2,09%	10

6 Kiest u er weleens voor om tolk- of vertaaldiensten buiten uw eigen regio te verrichten in verband met de reistijd- en reiskostenvergoeding?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Heel eerlijk	0,00%	0
Eerlijk	0,21%	1
Neutraal	0,84%	4
Niet eerlijk	16,32%	78
Helemaal niet eerlijk	80,54%	385
Weet niet/geen antwoord	2,09%	10

'De tolkdiensten zijn feitelijk alleen financieel nog enigszins de moeite waard als men ver moet reizen, omdat de 40 jaar niet geïndexeerde prijs voor het tolken zelf zeer laag is voor dit werk. Je wordt nogal eens opgeroepen om een half uur te tolken, dat levert nu 21,94 euro op.'

'Bij vraag 6 geef ik mijn antwoord op de tarieven in het algemeen. Ik vond de tarieven van het begin af aan al zo belachelijk, dat ik niet voor de overheid werk. Geen haar op mijn hoofd die erover denkt. Ik krijg mijn werk van andere opdrachtgevers.'

'Aan dit werk worden hoge eisen gesteld qua opleiding, betrouwbaarheid, expertise, beschikbaarheid enz. Daar past een lage vergoeding niet bij. Daarnaast kun je geen acht uur per dag tolken maar moet je wel beschikbaar zijn, dus dat moet verrekend worden in het tarief.'

'Ik ben momenteel drie dagen aan het werk in loondienst bij een bedrijf en daarnaast tolk ik als ZZP-er. Ik wil heel graag meer voor de overheid tolken en mijn baan in loondienst opzeggen, maar dan moet hier een redelijke vergoeding tegenover staan, zodat ik hier ook van kan leven.'

'In Duitsland waar ik ook voor Justitie werk is de situatie anders: op het moment dat ik in mijn auto stap begint mijn werktijd en het toltarief is nagenoeg twee keer zo hoog als in Nederland.'

7 In hoeverre bent u het eens met de stelling: 'Door het huidige beleid staat de kwaliteit van het werk van tolken en vertalers onder druk'?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Helemaal eens	93,53%	448
Eens	5,01%	24
Neutraal	0,63%	3
Oneens	0,21%	1
Helemaal oneens	0,63%	3
Geen antwoord	0,00%	0

8 In hoeverre bent u het eens met de stelling: 'Het huidige beleid vergroot de kans op juridische ongelukken, zoals tolk- en/of vertaalfouten'?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Helemaal eens	89,75%	429
Eens	8,58%	41
Neutraal	0,84%	4
Oneens	0,63%	3
Helemaal oneens	0,21%	1
Geen antwoord	0,00%	0

9 In hoeverre bent u het eens met de stelling: ‘De rechtsstaat staat onder druk door de plannen van de regering met de registertolken en -vertalers?’

	Percentage reactie	Aantal reacties
Helemaal eens	87,66%	419
Eens	8,58%	41
Neutraal	1,67%	8
Oneens	0,63%	3
Helemaal oneens	0,21%	1
Geen antwoord	1,26%	6

‘Natuurlijk dat de rechtsstaat onder druk komt te staan als je de huidige tolken en vertalers met heel veel kennis en ervaring gaat vervangen door goedkopere tolken en vertalers met weinig ervaring.’

‘In een rechtsstaat hebben verdachten recht op een eerlijke procedure van goede kwaliteit. Door het huidige regeringsbeleid en de plannen van de regering met betrekking tot de registertolken en -vertalers is een eerlijke procedure van goede kwaliteit niet langer gewaarborgd; de regering vindt geld belangrijker dan kwaliteit.’

‘In Nederland heeft iedereen recht op een eerlijk proces. Het is van levensbelang dat mensen zich in hun eigen taal kunnen uitdrukken en dit ook goed vertaald wordt. Uiteraard is het ook van belang dat geschreven tekst professioneel vertaald wordt. Met de aanbestedingen worden tolken en vertalers gedwongen om voor lage tarieven te werken, AVB werkt met teams per taal waardoor veel vertalers worden uitgesloten. Goede C1-tolken en -vertalers worden niet benaderd, waardoor zij ander werk gaan zoeken of niet meer voor de overheid willen werken.’

10 Denkt u dat aanbestedingen en marktwerking de oplossing zijn voor de problemen die uw beroepsgroep ondervindt?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Ja	0,84%	4
Nee	90,76%	432
Weet ik niet	4,62%	22
Misschien	3,78%	18

11 Denkt u dat aanbestedingen en marktwerking juist tot problemen gaan leiden?

	Percentage reactie	Aantal reacties
Ja	89,75%	429
Nee	1,88%	9
Weet ik niet	4,39%	21
Misschien	3,97%	19

'Marktwerking is simpel. Een ondernemer/bemiddelaar probeert met zo min mogelijke kosten een dienst leveren. Dat betekent: de bemiddelaars gaan de nieuwe/goedkopere onervaren tolken inzetten, wat ten koste gaat van de kwaliteit.'

'Ik vind principieel dat het publieke domein moet bij de overheid blijven. Sinds de commerciële bemiddelaars actief zijn gaat de kwaliteit omwille van goedkope verrichtingen achteruit.'

'Als we dezelfde logica gaan volgen, moeten er straks misschien ook diensten van officieren van justitie en rechters worden aanbesteed. Het moet eerlijk blijven, toch? Een tolk of vertaler in strafzaken is even belangrijk als een rechter, officier van justitie of advocaat: zonder hem of haar kan het proces niet door. Waarom gaan we niet voor de goedkoopste rechters en officieren van justitie, maar wel voor goedkope tolken en vertalers die niet over de juiste vaardigheden beschikken?'

'In theorie kunnen aanbestedingen en marktwerking een rol spelen om de problemen op te lossen, maar daarvoor moet kwaliteit voldoende meewegen in de keuzes. Dat gebeurt nu niet. Er is nu geen bereidheid de prijs voor kwaliteit te betalen die nodig is.'

12 Welk cijfer zou u de minister geven voor zijn inzet voor de registertolken en -vertalers?*

	Percentage reactie	Aantal reacties
0	44,79%	215
1	23,91%	115
2	10,60%	51
3	7,69%	37
4	6,65%	32
5	2,91%	14
6	1,46%	7
7	0,42%	2
8	0,83%	4
9	0,21%	1
10	0,62%	3

* Het gemiddelde rapportcijfer voor de minister komt uit op een 1,4.

'Als er niet naar onze hartenkreet geluisterd wordt en het belang van goede, gewaardeerde tolken niet door hem ingezien wordt en het probleem weggewuifd wordt, dan is hij mijns inziens het predicaat 'minister' onwaardig.'

'De medewerkers van de werkgroep 'Tolken in de toekomst' voerden voor de vorm gesprekken met o.a. vertegenwoordigers van tolkenorganisaties. Deze gesprekken waren echter eenzijdig: de minister deelde het beleid mede en de tegenargumenten van de tolken waren aangehoord en vervolgens genegeerd.'

'Tolken en vertalers zijn op geen enkele manier geraadpleegd. Ondanks alle negatieve adviezen en voorbeelden van mislukken van aanbesteding uit buitenland (zoals in Denemarken, Engeland) heeft de minister de aanbesteding doorgedrukt.'

'Grapperhaus denkt dat er moet worden aanbesteed. Maar in Duitsland gebeurt dit ook niet en in Denemarken hebben ze alles weer teruggedraaid omdat het daar volledig mis is gegaan. Ga niet aanbesteden! De tolken en vertalers verliezen alleen maar, en de bemiddelaars vullen hun zakken.'

'De minister heeft maar één obsessie: aanbesteden, of het nu goed of slecht is, of het nu duur of goedkoop is. Hierbij heeft hij negatieve adviezen van alle competente fora in de lucht geslagen. Hij heeft op basis van een scheve interpretatie van een brief van de Parlementaire Advocaat valselijk beweerd dat aanbesteden de enige oplossing was, hij maakt een goed systeem van tolkenselectie kapot (tolkenbureaus van het OM worden opgeheven en het goed werkende oproep- en beloningsstelsel BINK wordt opgeheven), en hij beantwoordt Kamervragen alleen met herkauwde stellingen die niets met de vraag te maken hebben.'

'Hij is doof voor wat de beroepsgroep zegt, het kan de minister blijkbaar niet schelen dat hij onze hele beroepsgroep om zeep helpt!'